

ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS
MENŲ FAKULTETAS
DAILĖS KATEDRA

SIMONA ŠEPUTYTĖ

Dailės magistrantūros (specializacija – grafika) magistrantė

Skaitmeninės grafikos kolekcija

„Primityvi egzistencija“

Digital graphics collection

„Primitive existention“

Magistro darbas

Darbo vadovas: prof. Vaidotas Janulis

Recenzentas: doc. Vidmantas Zarėka

ŠIAULIAI, 2015

TURINYS

Santrauka.....	3
Summary.....	4
Įvadas.....	5
1. Skaitmeninės grafikos kolekcijos teorinė darbo dalis.....	8
1.1 Egzistencializmas kasdienybėje.....	8
1.2 Įžvalgos apie metamorfozę. Gintauto Mažeikio „Įsikitinimai: sąmoningumo metamorfozės“.....	9
1.3 Žmogaus – vabalo fenomenas mene.....	10
1.4 Tarakonų aukso amžius populiariojoje kultūroje.....	12
1.5 Vabzdžiai mene.....	13
1.6 Egzistencializmo tema mene.....	14
2. Kūrybinių darbų realizavimas.....	16
2.1 Darbo temo pasirinkimas.....	16
2.2 Pirminė idėja.....	17
2.3 Darbų kolekcijos etapiškumas.....	19
2.4 Galutinis kolekcijos vaizdas.....	28
2.5 Kolekcijos „Primityvi egzistencija“ analizė.....	35
2.6 Skaitmeninės grafikos, kaip raiškos priemonės, naudojimas.....	36
Išvados.....	38
Bibliografija.....	39
Iliustracijos.....	41

Santrauka

Skaitmeninės grafikos darbų kolekcijoje vaizduojami tarakonai, kurie gali būti gretinami su individo išnykimu, kaip pilnaverčio, gyvenimu besimėgaujancio žmogaus, ir virtimu tiesiog kažkuom, kas tik egzistuoja, be vietos ir savo nuomonės, pasaulyje. Kai žmogiškojo buvimo paskirtis tampa pamiršta, tai vabališkumo būseną tampa atitikmeniu beprasmiui egzistavimui. Individas pats to nesuvokdamas tampa vabalu, kuris bastosi po apšnerkštą ir nebeįdomų pasaulį. Tokiu būdu žmogaus dvasinio pasaulio santykis su būtimi netenka egzistavimo prasmės, tačiau tai neįrodo, kad jos nėra. Realus žmogaus buvimas reikalauja tokių pat realių veiksmų, kad būtų galima įrodyti ir patikėti tuom, kad žmogus gyvuoja, o ne tik vegetuoja.

Kolekcijoje kuriama nykstanti, yranti aplinka simbolizuoja ne savanorišką pasivertimą vabalu, o metamorfozę, kuri įvyko ir kelio atgal nebėra. Kuriamas kontrastingas bei trupantis buitinės aplinkos vaizdas susilieja su žmogaus, pavirtusio tarakonu, būseną.

Summary

Digital graphics collection pictures cockroaches, which can be compared with extinction of individual who enjoys living and who is turning into individual which only exists, without his own place and state of mind. When being human is forgotten, then being a cockroach is becoming equal to meaningless existence, because individual don't realize itself becoming a parasite which is wandering in a messy and sapless world. Because of being human forgotten his realations with spiritual world is making no existential sense, however this doesn't mean it don't exists. Being a real human requires to take real action to convince and believe, that he is living and not only vegetating.

In this collection viewer can find the environment is disappearing, it simbolises not voluntary turning into bug, but metamorphosis, which happened and there is no way back. The view of crumbling home environment is relating with human state, who is becoming a cockroach.

IVADAS

Kurdama kolekciją domėjausi ir rėmiausi egzistencializmu. Būties jausmas – tai yra žmogaus gyvumo rodiklis, kuris parodo, kiek individas supranta savo gyvenimą kaip judėjimą, kitimą. Šiam jausmui atsirasti padeda atvirumas pasauliui, noras ir leidimas išeiti sau, kaip atskiram individui, į pasaulį ir įsileisti jį į savo gyvenimą.

Primityvi egzistencija – tai jausmo, kad žmogus gyvena, nuslopimas bei išnykimas, tai yra pastangų nereikalaujantis paviršutiniškas buvimas. Šioje vietoje tinka Senekos citata: „Kiek aš gyvensiu — priklauso ne nuo manęs, o kaip gyvensiu — priklauso nuo manęs.“¹ Žmogaus apatija gyvenimui yra tolygi vegetavimui – gyvenimui be jokių tikslų. Visuomenėje galima pastebėti vis daugiau egzistencinės krizės ištikėtų žmonių, atsidūrusių tarsi labirinte, iš kurio beveik neįmanoma pabėgti. Individai, patys to nesuvokdami, eina nužmogėjimo link, nes patys tam sudaro puikias sąlygas, ignoruodami savo aplinką ir aplinkinius iki tol, kol jie tampa bereikšmiai ir jų vertė visiškai sumenksta: „<...>žmogus tampa žmogumi sąveikaudamas su aplinka<...>.“² Beprasmybės apsuptas žmogus pavirsta lyg pele bėgančia ratelyje, kuri bėga tik iš inercijos. Žmogaus individuali patirtis ir būtent jos unikalumas ir yra egzistencijos supratimo pagrindas, tad jei pats žmogus nebekaupia patirties, o tai yra dėl to, kad visa aplinka nublankusi, niekas jo nedomina, kitaip sakant, jį užvaldo apatija. Tokiu atveju, apatišką individą galima lyginti su byrančioje, nykstančioje, irstančioje aplinkoje beklaidžiojančiu tarakonu, kuris tai aplinkai suteikia nejaukumo, tačiau jokios įtakos nepadaro.

Stebint kolekciją matomas vaizdas perkelia mus į šaltą, egzistencinės korozijos ištikėtą aplinką, kurioje šmėkščioja nejaukūs gyviai. Ši aplinka ir matomas siužetas sukuria grandž (angl. Grunge) estetikai būdingą nykimo ar net purvinumo vaizdą.

---

¹ Lucijus Anėjus Seneka, *Laiškai Lucilijui*, Vilnius: Tyto alba, 2007. Psl. 404

² Berger P., *Socialinis tikrovės konstravimas*. Vilnius: Pradai. 1999, 68p.

- **Darbe nagrinėjama problema.**

Tai nesavanoriška žmogaus transformacija į nepilnavertį, primityviai egzistuojantį padarą, kuris savo veiksmus atlieka mechaniškai, įtrauktas į nesibaigiantį beprasmi ir mąstymo nereikalaujantį egzistavimą.

Kolekcijoje vyraujanti grandž (angl. Grunge) estetika dera su metamorfozės paveiktu žmogaus, dabar jau vabalo, paveikslu. Tokie šalti, nejaukūs gyviai kaip tarakonai, šią, nesavanoriškos transformacijos, problemą padeda perteikti geriau.

- **Darbo aktualumas.**

Savo kolekcijos pagrindu pasirinkau skaitmeninę grafiką sudarytą iš fotografijos ir rapitografu kurtos grafikos koliažo. Fotografija paversta į grafiškas formas ir dėmes, bei rapitografu kurti piešiniai plastiškai padeda išreikšti numatytą darbo temą: „Primityvi egzistencija“. Skaitmeniniuose darbuose vyrauja tamsios dėmės bei fragmentai, kurie perteikia buitinę aplinką, nykstančią tikrovę, tamsios spalvos, abstraktūs nutrupėjimai, tikslingai panaudotos grafiškos linijos padeda pilnai išnaudojant grafikos subtilybes eiti link profesionalios savarankiškos kūrybos.

- **Tyrimo objektas.**

Primityvus egzistavimas po įvykusios negrįžtamos metamorfozės. Darbo idėja su grafika siejasi per sugrafintų fotografijų sukurtas dėmes ir nutrupėjusių sienų fragmentus, žmogaus vaizdavimu tarakonu.

Skaitmeninės grafikos kolekcija „Primityvi egzistencija“, kurią sudaro 14 darbų, atspausdintų ant kartono.

- **Darbo tikslas.**

Pasitelkiant šiuolaikines grafikos priemones, subtiliai išreikšti egzistavimą po įvykusios metamorfozės – tapsmo tarakonu.

- **Uždaviniai.**

1. Sukurti tinkamas kompozicijas kolekcijai.
2. Išanalizuoti darbui reikalingą teorinę medžiagą.
3. Atlikti technologinius bandymus.
4. Pateikti kolekcijos kūrinių analizę, prielaidas ir išvadas bei apibendrinti rezultatą.

- **Hipotezė.**

Kai įvyksta negrįžtama metamorfozė, tai kelio atgal, į tapimą žmogumi, nebėra.

- **Metodologinė darbo nuostata.**

Kuriant kolekciją ir teorinę darbo dalį remiausi egzistencialistine filosofija, kuri nagrinėja žmogaus būtį ir kaip žmogus ją suvokia.

- **Mokslinis darbo naujumas, praktinis ir mokslinis reikšmingumas.**

Kurybinė kolekcija išsiskiria požiūriu į egzistencializmo keliamas idėjas, kolekciijoje rodomi ne patys procesai, kurie veda link primityvaus egzistavimo, o būseną po metamorfozės į tarakoną.

1. Skaitmeninės grafikos kolekcijos teorinio darbo dalis

1.1 Egzistencializmas kasdienybėje

Ateistinis egzistencializmas skelbia, kad jei Dievas neegzistuoja, tai egzistuoja būtis, kurios egzistencija yra pirmesnė už esmę, būtis, kuri egzistuoja pirmiau, negu ją galima apibrėžti kokia nors sąvoka, ir kad tokia būtis yra žmogus arba, kaip sako Heidegeris, žmogiškoji realybė. Ką reiškia, kad egzistencija yra pirmesnė už esmę? Tai reiškia, kad žmogus visų pirma egzistuoja, atsiranda, pasaulyje, o tik po atsiradimo gali apibrėžti ir kurti save. Žmogus tampa kažkuo tik tada, kai pats save susikuria, todėl galima teigti, kad pradžioje individas yra niekas, kuris palaipsniui, tenkindamas savo poreikį smalsumui pasauliui, tampa atskiru individu. Deja, žmogus nėra toks, kokiu save įsivizduoja, jis yra toks, kokiu jis nori būti, nes jo atliekami veiksmai veda jį link to, kokiu jis save kuria. Jei iš tiesų būtis yra pirmesnė už esmę, tuo atveju pats individas yra atsakingas už tai, kuo jis yra. Jei žmogus sugeba save valdyti ir prisiimti atsakomybę už savo veiksmus, tai egzistencializmas jo gyvenime jau egzistuoja kaip filosofija.

Žmogus kartu su pasauliu yra visuma, kurios negalima atskirti, nes žmogus egzistuoja pasaulyje ir pasaulis neegzistuoja be žmogaus, todėl be vieno nebus kito.³ Jei individui kyla problemų, sunkumų, tai neišvengiamai daro įtaką ir žmogaus pasauliui ir visiems jo aspektams⁴:

- Fiziniam
- Socialinam
- Psichologiniam
- Dvasiniam

---

³ Prieiga per internetą: <http://www.egzistencija.lt/apie-egzistencine-terapija-2/>

⁴ Dreyfus L.H. *Being-in-the-World A Commentary on Heidegger's Being and Time, Division I*, The MIT Press Cambridge, Massachusetts London, England, Sixth printing, 1995, psl.97

Svarbu yra būtent tai, kad kiekvienas iš išvardintų aspektų yra vienodai reikšmingas: fizinis – santykiai su aplinka ir fiziologiniais poreikiais, socialinis – santykių su žmonėmis, psichologinis – santykių su savimi, dvasinis – santykių su savo vertybėmis. Dėl to, kad visi šie aspektai yra tarpusavyje susiję, tai natūralu, kad jei bent viename iš jų kyla problema, tai žmogaus patiriami sunkumai paveikia visą esmę.

Kiekvienas žmogaus pasirinkimas gyvenime jį formuoja kaip individą, atsakingą už savo ateities būsenas, bei išgyvenimus. Jeigu žmogus nusprendžia daryti vieną veiksmą, o ne kitą, tai reiškia jis yra atsakingas tik prieš save patį ir kiekvienas pasirinkimas, kuris buvo padarytas anksčiau, atvedė individą būtent į šią akimirką. Tokiu atveju, jei žmogus atsiduria tokioje būsenoje, kuri jo netenkina, tai jį pradeda kamuoti nerimas. Vadinasi jis pats suvokia, kad tik jo veiksmai privertė jį atsidurti esamoje padėtyje, ir tik jis už tai yra atsakingas. Kiekvienas žmogus savęs klausia ar jis tikrai yra tas, kuris turi teisę tvarkytis taip, kad aplinkiniai derintųsi prie jo ir jei jis negali sau atsakyti į šį klausimą, tai reiškia, jog jis pats nuo savęs slepia nerimą, nerimą, kuris veda individą į neveiklumą. Šis nerimas žinomas visiems, kurie imasi bet kokios atsakomybės, būtent dėl tos atsakomybės keliamo jausmo žmogus patiria nerimo jausmą. Būtent toks nerimas ir yra tas, kuris pagal Haidegerį⁵ yra ne moralinis, o egzistencinis. Jis yra žmogiškosios reybės veiksmo dalis.

1.2 Išvalgos apie metamorfozę. Gintauto Mažeikio „Įsikitinimai: sąmoningumo metamorfozės“

Filosofas Gintautas Mažeikis savo knygoje „Įsikitinimai: sąmoningumo metamorfozės“ aptaria įsikitinimo sąvoką, įvardija kas į ją įeina, tai yra: stebuklingumas, metamorfozė, išsikitinimas ar išdavystė, alternatyvumas, transgresija, socialinio veido ir lyties pokyčiai. Autorius sako, kad pavertimo kažkuo tema yra dažniausiai aptariama. Gintautas Mažeikis išdėsto savo požiūrį į Franzo Kafkos novelėje „Metamorfozė“ vykstantį transformavimąsi, teigdamas, kad pagrindinis novelės veikėjas iš esmės tampa vabalu: „Pagrindinis Kafkos pasakojimo herojus Gregoras vieną naktį pavirtęs parazitu

---

⁵ Prieiga per internetą: <http://www.iep.utm.edu/heidegge/>

kirminu pamažu praranda žmogiškuosius norus, darbo, bendravimo, vaikščiavimo ir net valgymo gebėjimus ir atitolsta nuo žmonių į savo sunkiai žmogaus žodžiais perteikiamą vabalų sąmoningumą, patyrimą, siekinius. Atitinkamai ir šeima pamažu nuo jo atitolsta, keičia požiūrį ir ima jį suvokti ne kaip paverstą ar pavirtusį vabalą, o kaip iš esmės vabalą. Kafkos Gregoras susilieja su naujo kūno sąlygojamu sąmoningumu ir kinta esmiškai.⁶ Filosofo nuomone laipsniškas aplinkinių susitaikymas su nauju padaru ir jo, kaip buvusio žmogaus atmetimas, bei atskyrimas padeda suprasti daugelį įkitinimo trajektorijų. Sąmonės, bei kūniški pokyčiai nėra tik išorės pasikeitimai, tai yra viso aplinkinio pasaulio kitimas. Kolekcijoje vaizduojamas gyvenimas po įvykusios transformacijos, kai žmogiškojo kūno nebelieka, kai pavirstama į tarakoną su visa jam priklausančia kūno struktūra. Pasivertimas gali būti įvardijamas kaip kita būtis arba primityvi egzistencija.

1.3 Žmogaus – vabalų fenomenas mene

Franzo Kafkos „Metamorfozė“

Žmogaus virsmas vabalą yra sutinkamas tiek literatūroje tiek ir vaizduojamajame mene. Kadangi Franzas Kafka iš dalies yra priskiriamas prie egzistencialistų, tai magistriniame darbe šiek tiek analizuojamas jo puikiai žinomas kūrinys „Metamorfozė“.

Franzo Kafkos kūryba tėra fragmentas, kurį gana sunku skaityti, nes juose prasmės ieškojimas sutampa su jos nebuvimo atskleidimu. F. Kafkos sukurta visata yra ir uždara, ir tuo pat metu – begalinė. Tai, neįstatymiškumo ir kaltės persmelkta visata.⁷

Rašytojo filosofijai artimi Soren'o Kierkegaard'o svarstymai. Soren'o Kierkegaard'o⁸ manymu, XX amžiaus Europa „ritasi į bankrotą“, laikai praradę nuoširdumą. Baimė tampa bemaž teigiamu jausmu. Ji parodo, kad žmogus išgyvena egzistencinę krizę ir gali tobulėti – pereiti į aukštesnę savo egzistencijos stadiją, kuria filosofas laikė tikėjimą.

⁶ Prieiga per internetą: http://www.kaunozinios.lt/svarbu/g-mazeikis-isikitinimai-samoningumo-metamorfozes_76071.html

⁷ Baranova, J. *Franzas Kafka ir prancūzų postklasikinė filosofija*, Metai, 2006 m. p. 2.

⁸ S. Kierkegaard, *Baimė ir drebėjimas*, Vilnius: Aidai, 1995, p. 76

Franzo Kafkos novelėse kartojasi virsmo gyvūnu motyvas. Pats rašytojas apie savo kūrinį - „Metamorfozę“ sakė, kad tai nėra sapnas, tai yra realybė.⁹ Novelėje matoma gorteskiška pagrindinio herojaus metamorfozė, kurioje bevaisės vabalų pastangos prisitaikyti prie pasaulio tik išryškina žmogiškojo buvimo problemą. Kūrinyje rašytojas parodo, kad žmogus, dėl monotoniško aukojimosi paskęsta lėkštoje kasdienybėje, todėl pagrindinio veikėjo virsmas vabalu gali būti suprantamas kaip primityvios egzistencijos metafora.

Dalia Tamošauskaitė „Vabalai“

Lietuvių autorės Dalios Tamošauskaitės eilėraščių knygoje „Vabalai“ galima aptikti žmogaus savivokos bei vertės problemą, kuri parodoma per vabalų prizmę. Autorė paradoksaliai vaizduoja vabalus, tačiau už to slypi ir egzistencinės problemos. Eilėraščiuose vaizduojami vabalai perteikia menkumo, nereikšmingumo ir nepastebimumo būsenas, taip dažnai sutinkamas egzistencinio nerimo kamuojamo žmogaus mintyse. Viena iš vabališkos egzistencijos situacijų eilėraščių rinkinyje „Vabalai“ – niekam nereikalingas, nes pats pridaręs klaidų, žmogus/vabalas tampa nevykėliu „Dievui/Nevykėliai/Nereikalingi.“¹⁰ Kaip ir kolekcijoje, taip ir šioje knygoje, atsispindi žmogaus egzistencijos klausimas, veikti ir todėl egzistuoti ar neatliekant jokių veiksmų, tiesiog vegetuoti: „Būt/ Prarytam/ Papraščiau/ Nei/ Praryti.“¹¹ Kaip ir anksčiau minėjau, būtent galėjimas pasirinkti veiksmą individus daro žmonėmis, tuom suteikiama galimybė atsiplėšti nuo galėjimo tapti tiesiog tarakonų.

---

⁹ Prieiga per internetą: <http://www.theparisreview.org/blog/2014/01/17/the-beetle-and-the-fly/>

¹⁰ Tamošauskaitė D., *Vabalai*, Vilnius: Versus aureus, 2013, psl. 24

¹¹ *Ibid*, psl. 31

1.4 Taronų aukso amžius populiarojoje kultūroje

- Iki 20amžiaus tarakai kultūroje išgyveno, galima sakyti, tamsų laikotarpį ir nebuvo vertinami kaip tinkami kandidatai būti meno objektu. Einant laikui, tarakų baimė nyksta, o pasiekus 20a. šie vabzdžiai prasiskina kelią į populiarąją kultūrą. Pirmoji ryški tarakų invazija į pop.kultūros pasaulį buvo, jau anksčiau minėtas Franzo Kafkos kūrinys – “Metamorfozė”.
- 1959m. William‘as Burrough‘as parašė novelę “Nuogi pietūs”, kurioje išpėlėtė Andy Warhol‘o sukurtą metaforą menininkas-tarakas, pagal šią novelę 1991m. buvo sukurtas mokslinės fantastikos filmas .
- 1972m. meninkas Ed‘as Ruscha‘s sukūrė šilkografiją ant medžio pavadinimu “tarakai” (žr. 1 pav.).
- 1970m. menininkas Vito Acconci sukūrė video perfomansą “Rubblings” (liet. “patrynimai”), kuriame autorius traiško tarakus ant savo nuogo kūno, plaukuoto pilvo, ir trina juos tol, kol tarakas išnyksta ir kartu su menininku tampa vienu objektu (žr. 2 pav.).
- 1981m. perfomanso meninkas, taip pat įvardijamas kaip išdaigininkas, Joey Skaggs, pasiūlė išgydyti pasaulį “tarakų vitaminų kapsulėmis” (žr. 3 pav.).
- 1996m. sukurtas žaidimas suaugusiems “bad mojo”, kuris rėmėsi Kafkos “Metamorfozė”. Žaidime žmogus tampa taraku (žr. 4 pav.).
- 1996m. sukurtame filme “Džo butas”, bei 1994m. Daniel‘io Evan‘o Weiss‘o novelėje “Tarakai neturi karaliaus”, tarakai tampa merginos ir vaikino meilės istorijos dalimi.
- 1997m. Jake‘o ir Dinos Chapman‘ų kūrinys “Vaikas tarakas” iškėlė klausimą kas yra tikrasis tarakas (žr. 5 pav.).
- 2000m. Catherina Chalmers sukuria dioramą “Egzekucija”, kurioje vaizduojamas nemirtingasis tarakas tampa nebe tokiu nemirtingu (žr. 6; 7 pav.).

- 2003m. Yoko Ono sukuria instaliaciją “Tarakono odisėja”, parodoje suteikdama galimybę į pasaulį pažiūrėti iš tarakono pozicijos. “Per stiprios rasės akis, galime suprasti iš kur atsiranda mūsų sapnai ir košmarai”¹² (žr. 8; 9; 10 pav.).
- 2007m. Menininkas Fabian Pena kuria piešinius ir skulptūras naudodamas tikras tarakonų kūno dalis (žr. 11; 12; 13; 14 pav.).
- 2011m. vengrų menininkas Kiss Miklos’as sukūrė instaliaciją “Goldenroach”, kurios metu eksponavo daugybę auksinių tarakonų (žr. 15; 16; 17 pav.).

1.5 Vabzdžiai mene

- Kultiniam šių laikų judėjimui „Jaunieji britų menininkai“ priklausantis Damien’as Hirst’as kuria įvairių žanrų šiuolaikinį meną – pristato instaliacijas, skulptūrą, tapybą, tačiau kone labiausiai visame pasaulyje jį išgarsino darbai, kuriuose figūruoja mirties tematika: formaldehido talpose užkonservuoti gyvūnai, nukryžiuotos avys, veršiai paausiuotais ragais ir kanopomis ir, be kitų objektų, skandalingai pagarsėjusi žmogaus kaukolė, kurią Damien’as Hirstas inkrustavo daugiau nei 8600 deimantų.¹³

Gerai žinomas ir gerbiamas anglų menininkas Damienas Hirstas užsitraukė gyvūnų mylėtojų bei parodos lankytojų rūstybę, kai savo ekspozicijai panaudojo daugiau kaip 9000 drugelių. Šie vabzdžiai buvo uždažomi su dažais, spalvingi jų sparnai išdėliojami mandalos forma (žr. 18; 19; 20 pav.). Taip pat Damien’as Hirst’as sukūrė instaliaciją, kurioje buvo naudojami gyvi drugeliai.

- Kitas menininkas – fotografas ir dizaineris Laurent Seroussi¹⁴ sukūrė kolekciją pavadinimu “parazitai”. Šioje kolekcijoje menininkas nemalonus vabzdžius perpina su žmonėmis. Nors vabzdžiai dažniausiai asocijuojasi su nemaloniais išgyvenimais ar net kelia baimę, tačiau šio kūrėjo kolekcijoje jie

¹² Prieiga per internetą: <http://www.vice.com/read/the-golden-age-of-the-cockroach>

¹³ Prieiga per internetą: <http://www.bernardinai.lt/straipsnis/2010-10-28-gimes-sokiruoti-damienas-hirstas-ir-jo-siurpinantis-siuolaikinis-menas/52253>

¹⁴ Prieiga per internetą: <http://www.laurentseroussi.com/index.php?/personal/insectes/>

parodomi visai kitu kampu, todėl moters ir vabzdžio kombinacija tampa ne tik neatbaidanti, bet ir labai įdomi (žr. 21; 22; 23; 24; 25; 26 pav.).

- Lietuvių, net Šiaurės menininko kūryboje taip pat pasitaikė vabzdžių, jiems skirti 2009 metai - pagal Arūną Uogintą buvo "Širšių metai" (žr. 27; 28; 29; 30; 31 pav.) menininkas sukūrė darbų ciklą būtent šiuo pavadinimu.

1.6 Egizencializmo tema mene

- Alberto Giacometti - 20a. skulptorius, tapytojas, grafikas, kilęs Šveicarijos. Tai vienas iš žinomiausių 20a. skulptorių. Antrojo pasaulinio karo pradžią A. Giacometti praleido Prancūzijoje, kur jis susibičiuliavo su gerai žinomais filosofais egzistencialistais - Žanu Poliu Sartru ir Simone Bovuar, todėl šių filosofų minčių įtakos galima įžvelgti ir vėlesnėje A. Giacometti kūryboje. Jo skulptūrose vaizduojamos nykstančios ir menkstančios žmogaus figūros (žr. 32; 33 pav.). A. Giacometti kūrybai būdingas nerimo jausmas kaip ir egzistencializmui. Jo kūriniuose žmogus yra tik kaip šapelis, bedvasis nykstantis žmogus.

- Stephan Balleux yra šiuolaikinis belgų menininkas. Daugiausia jis kuria skaitmeninės tapybos darbus, taip pat užsiima instaliacijomis bei skulptūromis. Menininko kūryboje galima pastebėti egzistencializmo klausimų iškamtuos veikėjus, jų laikinumą ir nykimą. S. Balleux savo kūryboje kelia identiteto nykimo problemą (žr. 34; 35; 36; 37 pav.).

- Apie Lauros Guokės kūrybą dienraštyje "Kauno diena" rašo: "Suprekinta kasdienybė mūsų tarpusavio santykius grindžia pragmatiškais ryšiais, o šiandienos menininkų kuriama „tikrovė“ žmonių tarpusavio komunikaciją ir santykius su pasauliu taip pat beveik visada vaizduoja jų nesuestetindama. Atvirkščiai – esmės ir prasmės teigimas, bet ko referavimas, meno kūriniuose įgauna radikaliai nihilistinį, neretai represyvų, depersonalizuojantį, dekonstruojantį atspalvį."¹⁵

---

¹⁵ Prieiga per internetą: <http://kauno.diena.lt/naujienos/kultura/isivaizduoti-grafikes-lauros-guokes-pasauliai-208554>

Grafikė Laura Guokė savo kūriniais analizuoja žmogaus kūną bei mutacijas, iššauktas aplinkos, pasak menininkės „žmogaus kūnas, formuojamas įvairių socialinių konstrukčių, nenumaldomai trokšta išvengti dirbtinai suformuotų kategorijų, skirstančių žmogiškąją egzistenciją į etapus ir būtinybes“.¹⁶ Autorė dvejojama šių kategorijų reikšmingumu ir kartu suprasdama, kad pasaulyje, kuriame gyvename, jų išvengti nežinia ar įmanoma, susitelkia į savo pašąmonines nuojautas, išgyventus ar išgyvenamus potyrius. Potyriai įkūnyti autorės darbuose tampa kodais, norint išsiaiškinti identitetų svarbą fotografijų cikle „Nestabilūs kūnai“ (žr. 38; 39; 40; 41; 42 pav.).

---

¹⁶ Ibid

2 Kūrybinių darbų realizavimas

2.1 Darbo temos pasirinkimas

Darbų kolekcija „Primityvi egzistencija“

Kurdama kolekciją „Primityvi egzistencija“ rėmiausi savo asmenine patirtimi bei aplinkinių potyriais. Egzistenciniai klausimai kamuoja kone daugumą žmonių, nuo mažens prisimenu kaip aš pasiklysdavau pati savo mintyse, dingdavau labai ilgam laikui, ir visa tai buvo dėl to, kad kamavo klausimai: kas aš? Ką aš čia veikiu? Koks viso to tikslas? Kas iš to..? Bandant suvokti jau tuometinio, vaikiško, gyvenimo esmę, praleidau daug laiko tiesiog medituodama, gulėdama ir nieko konkrečiai nedarydama. Dabar, kai jau esu suaugęs žmogus, tie patys klausimai vis dar nuolat lanko, tačiau dabar šiek tiek ramiau, nes žinau, kad esu ne vienintelė kamuojama šių egzistencinių klausimų. Tvirtumo, stovint ant žemės, ir būnant pilna galva šių klausimų, suteikia bendras kapstymasis po mintis su kolegomis ir bendraminčiais, tačiau kas kart, kai atrodo, kad atsiduri visai arti prie galimų atsakymų į šiuos klausimus, jie paprasčiausiai tampa nebelogiški (nors daug laiko skirta ėjimui link atsakymo, tačiau suklysta paprastose vietose) arba išgaruoja kartu su kava puodelyje.

Nors S. Kierkegaard knygoje galima rasti gan paradoksalią sakinį: „Neįmanoma ieškoti to, ką žinai, ir lygiai taip neįmanoma ieškoti to, ko nežinai; mat ką žinai, to negali ieškoti, nes tai žinai, o ko nežinai, to juk negali ieškoti, nes nežinai gi net ko ieškoti.“¹⁷ Tačiau šiam sakiniui nepritariu nes būtent egzistencinio nerimo iškelti klausimai ir būna tos paieškos rezultatai, nes rezultatais galime laikyti jau vien potyrius, išgyvenimus atsiminimus, visai tai, per ką buvo pereita bemažant apie savo egzistencijos prasmę, todėl vis atsiranda atspirties taškas nuo ko galima vėl pradėti ieškoti.

Kaip jau buvau minėjusi ankščiau, žmogus, kurį apima apatija gyvenimui, kylančius klausimus ignoruoja ir nieko daugiau nebemato aplink, kaip tik bespalvę rutiną. Tokiam žmogui nebeįdomu ieškoti, jis nebemato prasmės kaupti išmintį, gyvenimo patirtį, kuri galų gale sueina į gyvenimo esmės dalį – atradimus, nes jei kažkas buvo atrasta, vadinasi buvo ieškota.

---

¹⁷ Kierkegaard S., *FILOSOFINIAI TRUPINIAI, arba Truputis filosofijos*, AIDAI, 2000m., psl. 29

2.2 Pirminė idėja

Visi šie pamąstymai vedė link naujos kolekcijos kūrimo. Kolekcijos užuomazgos prasidėjo dar prieš keletą metų. Pirminiai bandymai taip pat jau buvo skaitmeniniai kolažai, tai yra fotografijos ir ranka pieštas piešinys. Kadangi jau tuo metu vis dar buvau kamuojama vidinės tuštumos, tai ir pasirinkau tokias fotografijas, kurios minimalistinės, bei su šiek tiek faktūros (žr. 43; 44; 45; 46; 47 pav.).

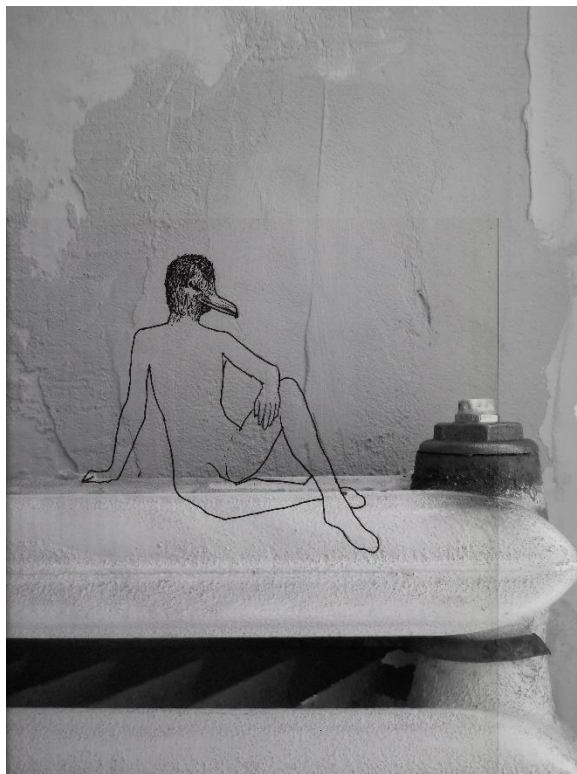
Pav. 43 „buitinė būtis“ 2012m.

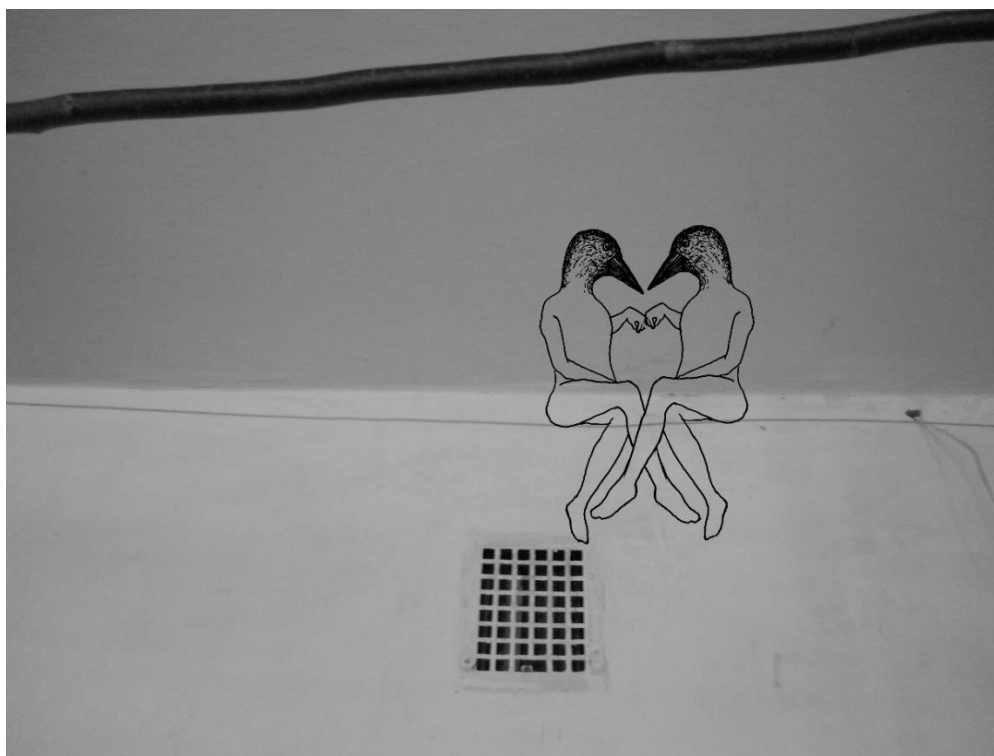
Pav. 44 „buitinė būtisII“ 2012m.

Pav. 45 „buitinē būtis III“ 2012m.

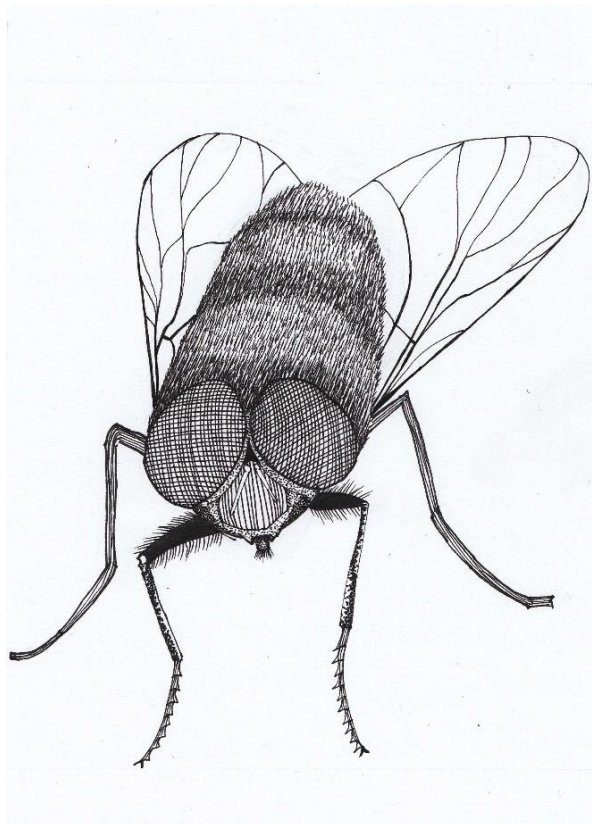
Pav. 46 „buitinē būtis IV“ 2012m.

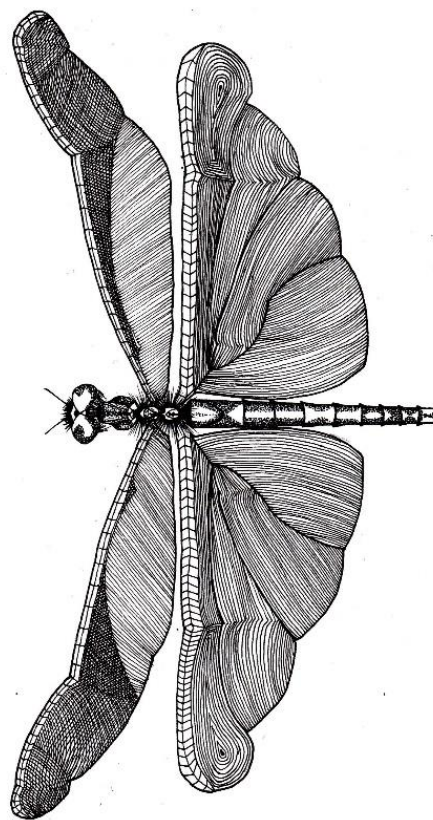
Pav. 47 „buitinē būtis V“ 2012m.

2.3 Darbų kolekcijos etapiškumas

Sugeneravusi galutinę idėją, pradėjau piešti eskizus (žr. 48; 49; 50; 51; 52; 53; 54; 55; 56; 57; 58; 59; 60; 61; 62; 63; 64; 65; 66; 67; 68; 69; 70; 71; 72; 73; 74 pav.) , juos nuskenavusi kaupiau ir mintyse dėliojausi būsimos kolekcijos vaizdą. Pradžioje pradėjau piešti ne tik tarakonus, tačiau bandžiau ir kitus vabzdžius, de ja kompozicijose jie nepasiteisino, todėl apsisvojau tik prie tarakonų eskizų. Kitas žingsnis buvo fotografavimas, surasti tinkamas aplinkas fotografimui, nufotografuoti, apdirbti nuotraukas. Turint ir fotografijas ir eskizus perėjau į kolekcijos vaizdo kūrimą.

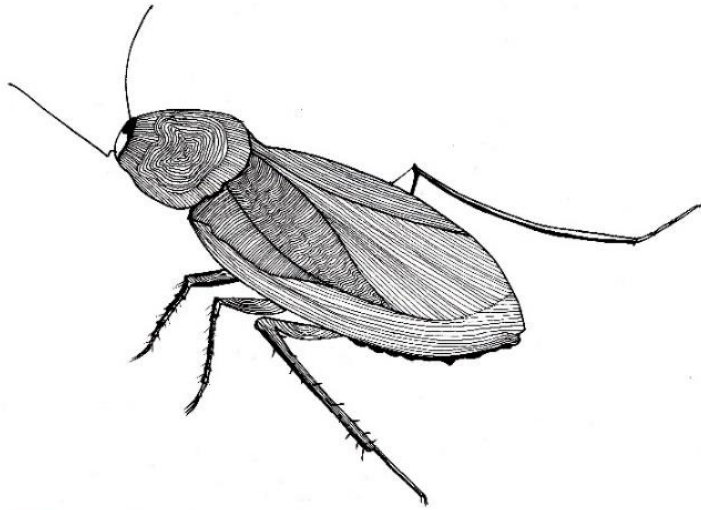

Pav. 48

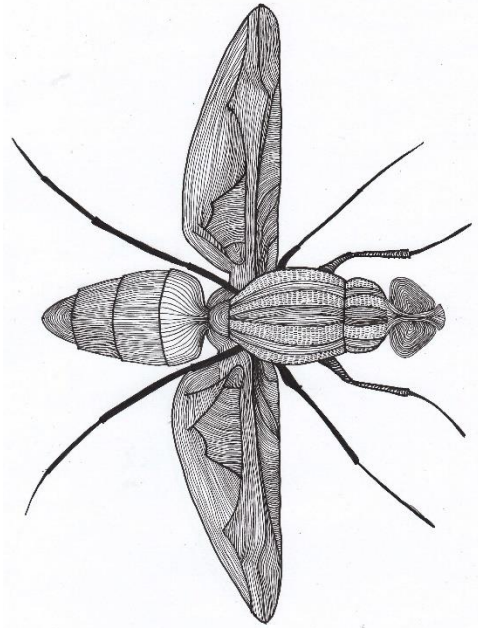

pav. 49

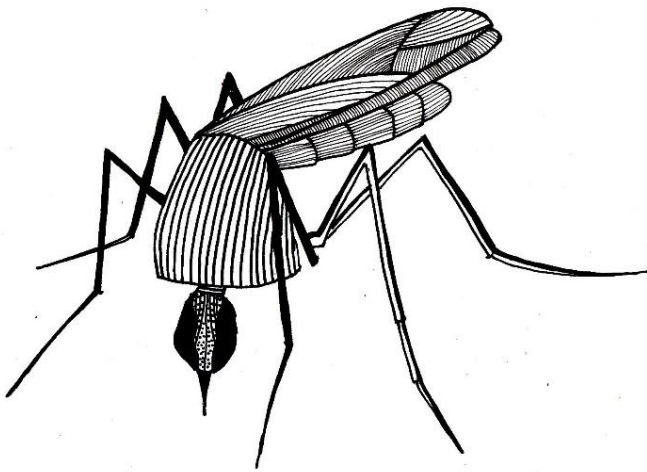

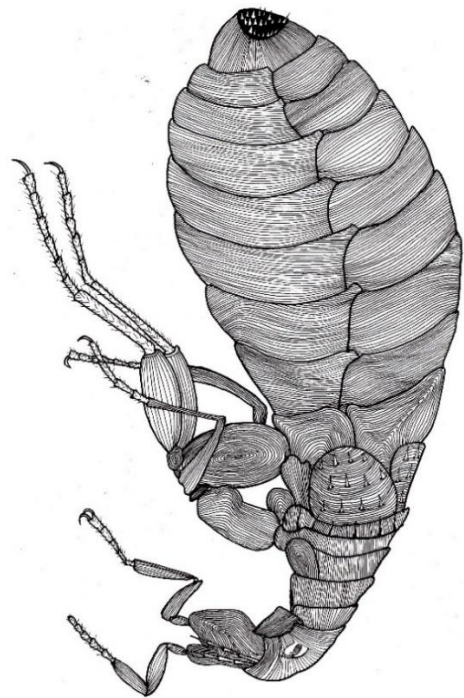
Pav.50

pav. 51

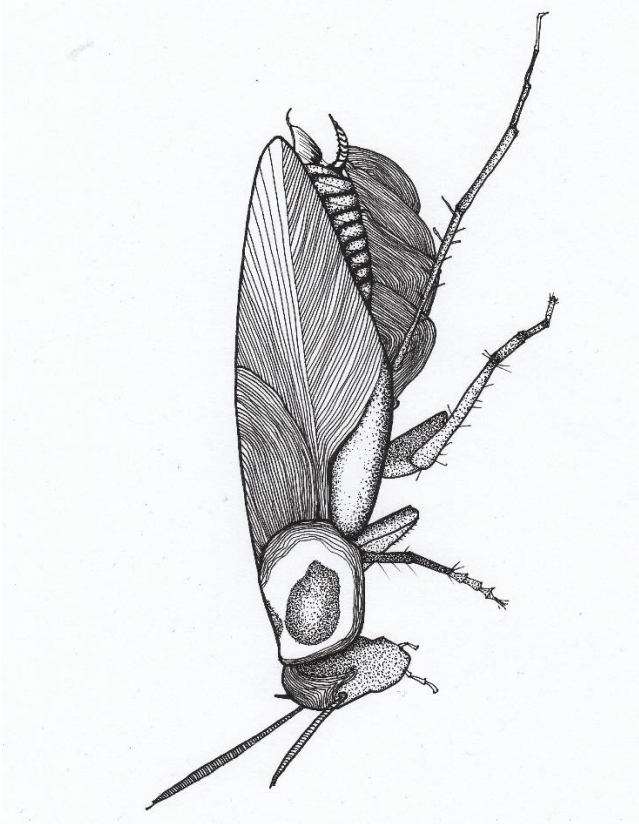

Pav. 52

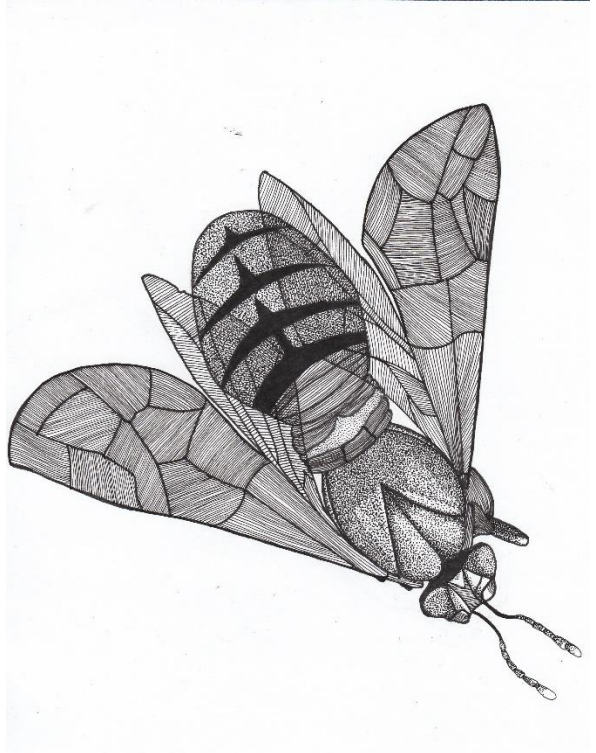

Pav. 53

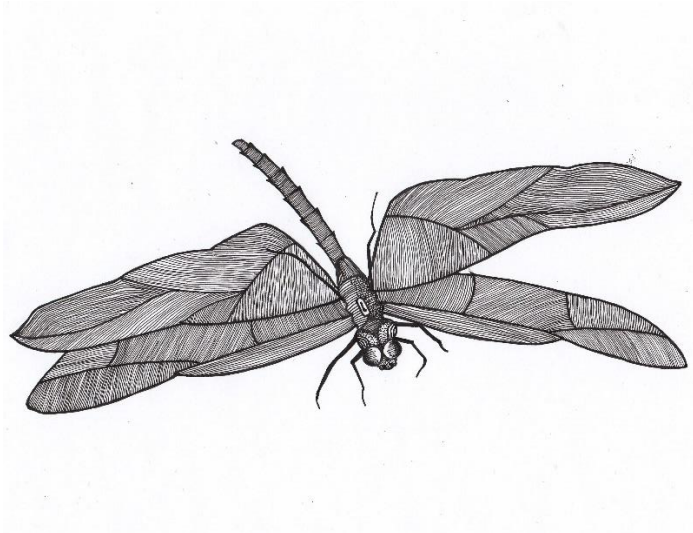

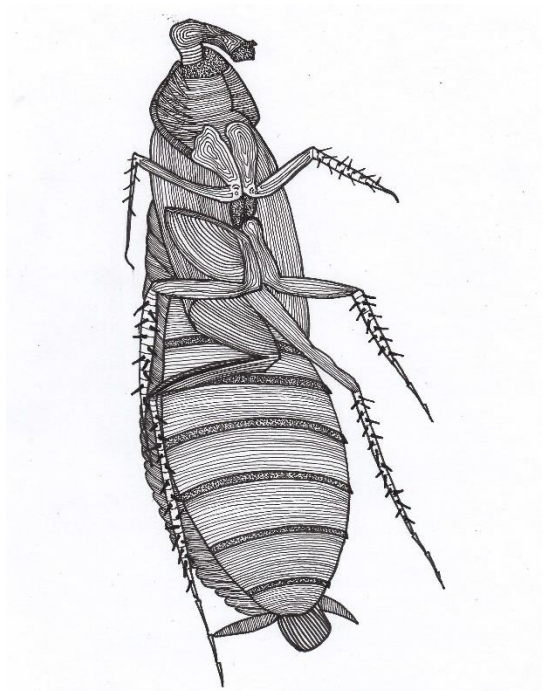
Pav. 54

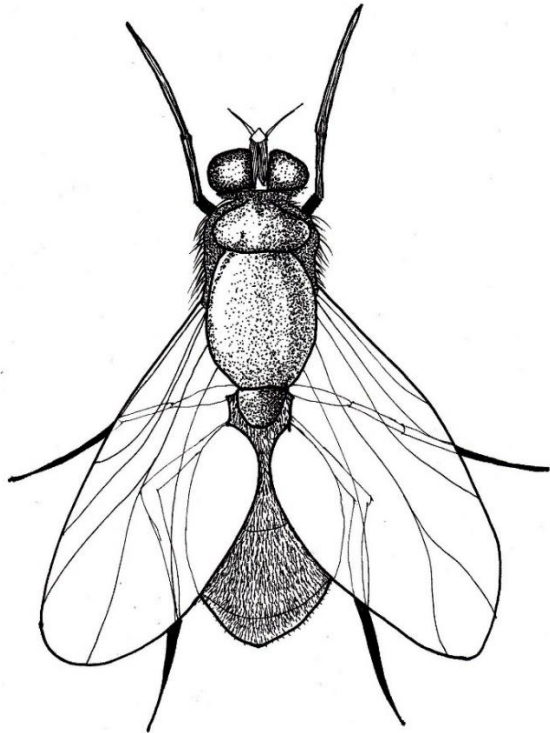
Pav. 55

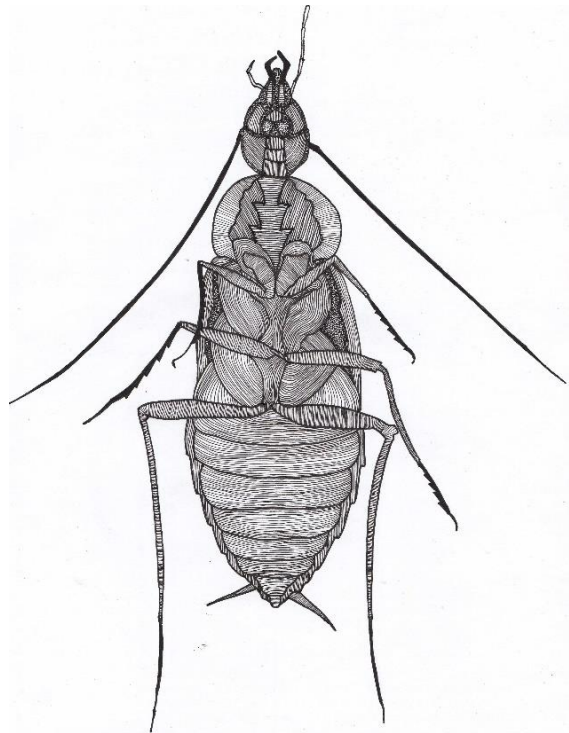
Pav. 56

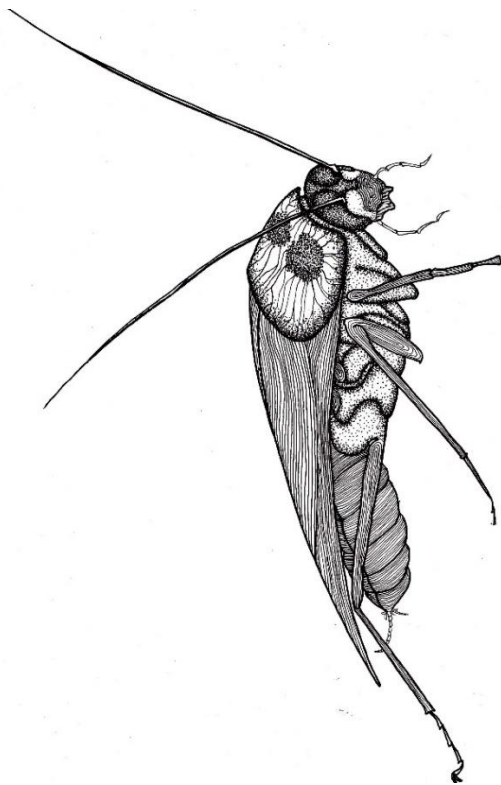
Pav. 57

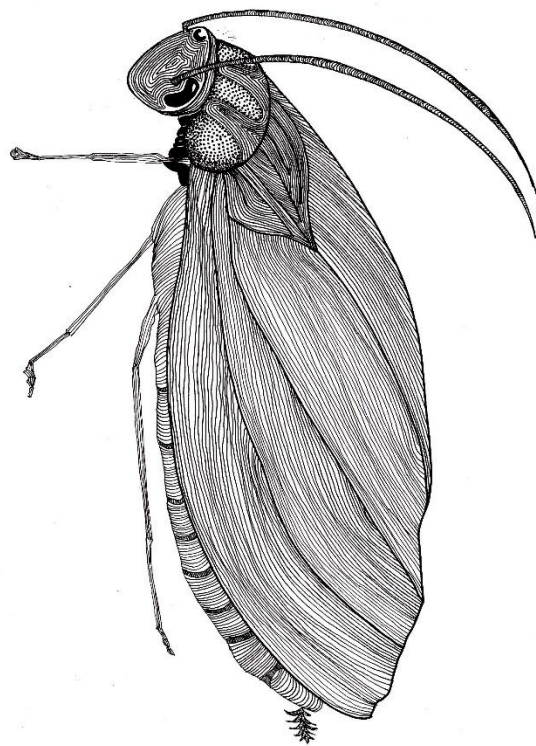
Pav. 58

Pav. 59

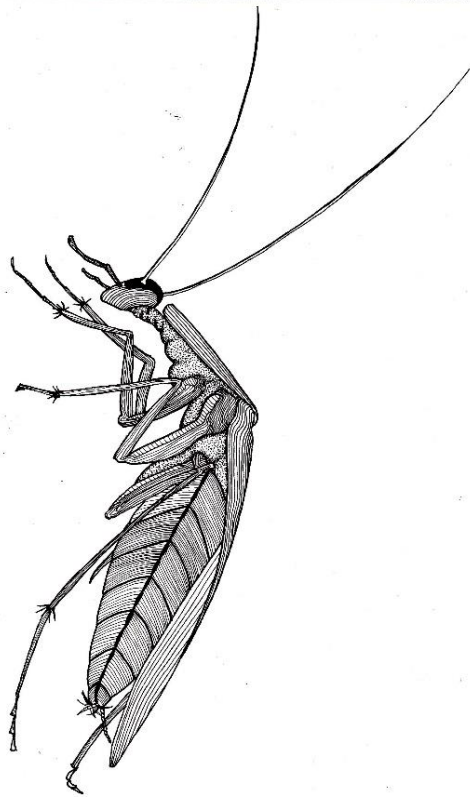

Pav. 60

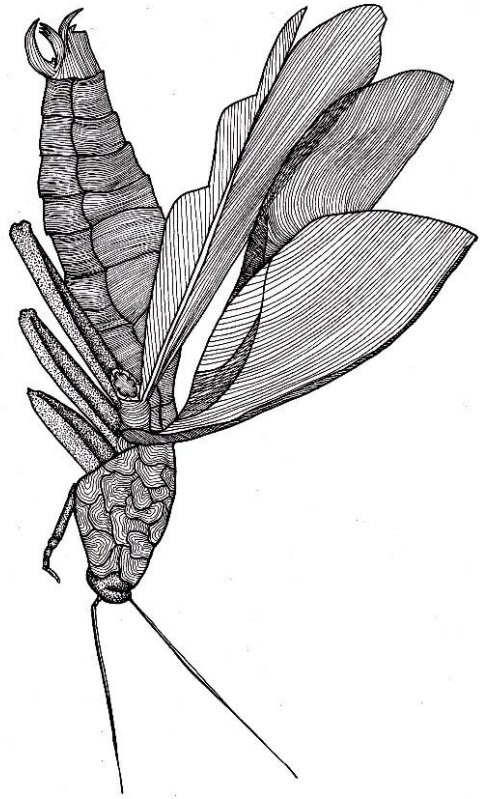

Pav. 61

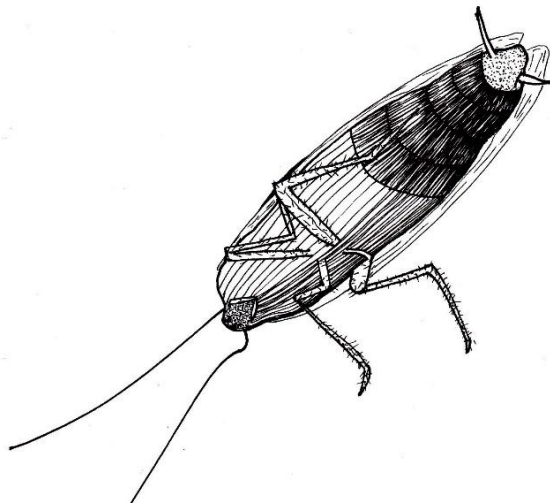

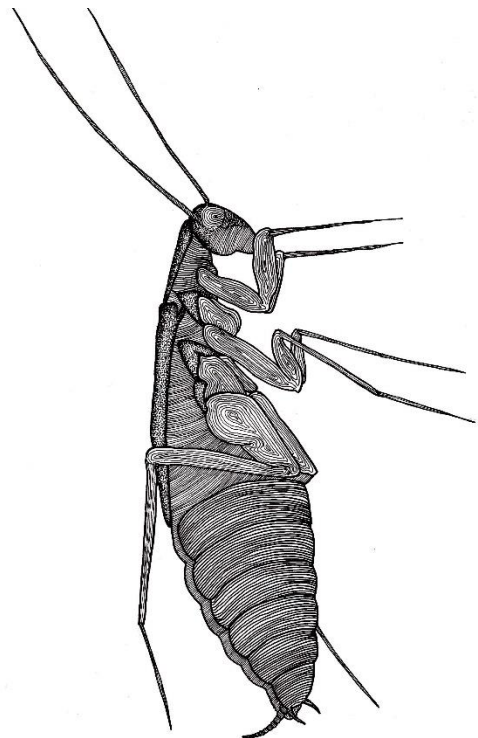
Pav. 62

Pav. 63

Pav. 64

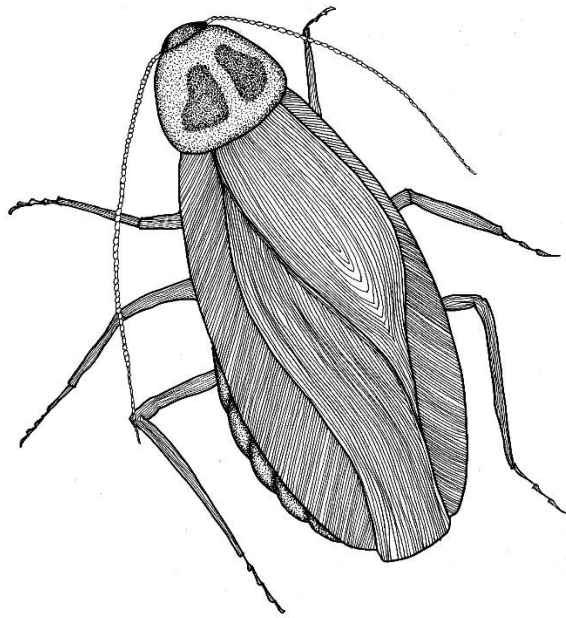
Pav. 65

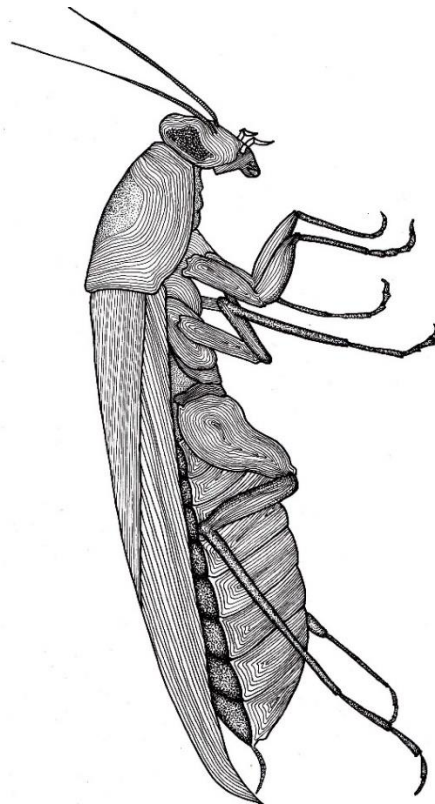
Pav. 66

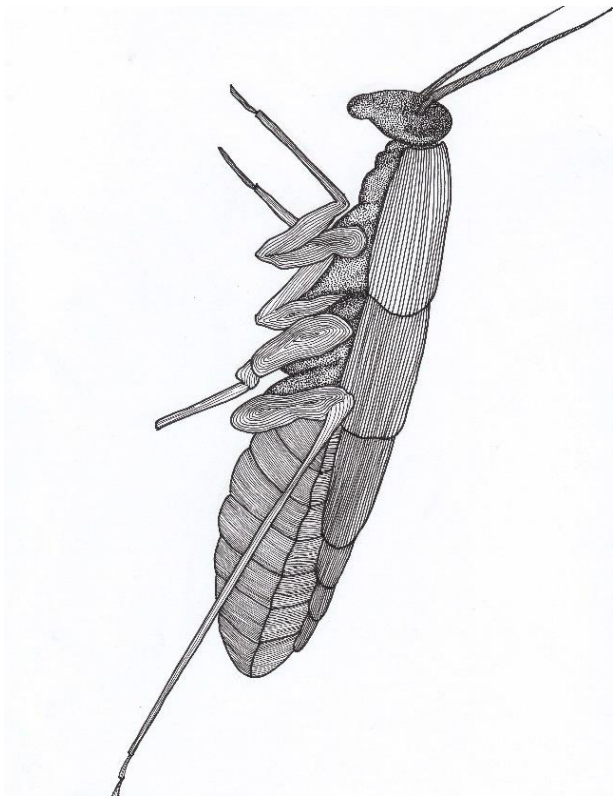
Pav. 67

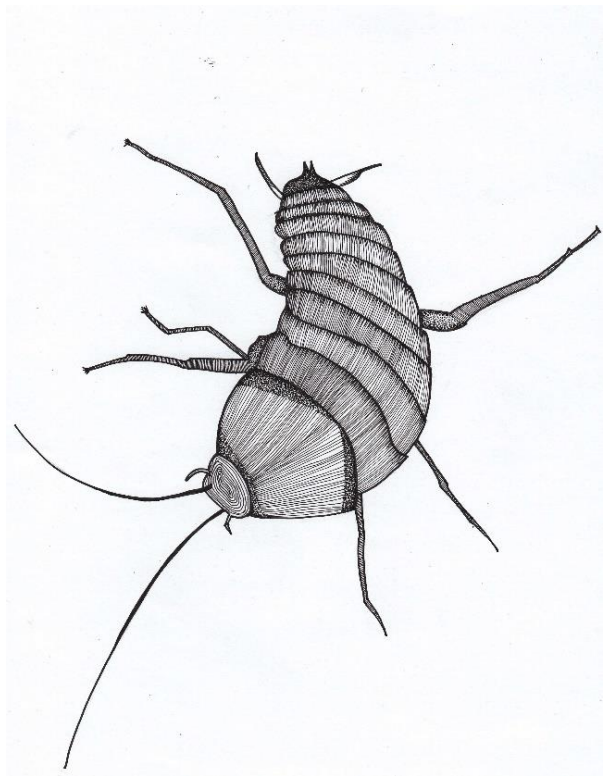
Pav. 68

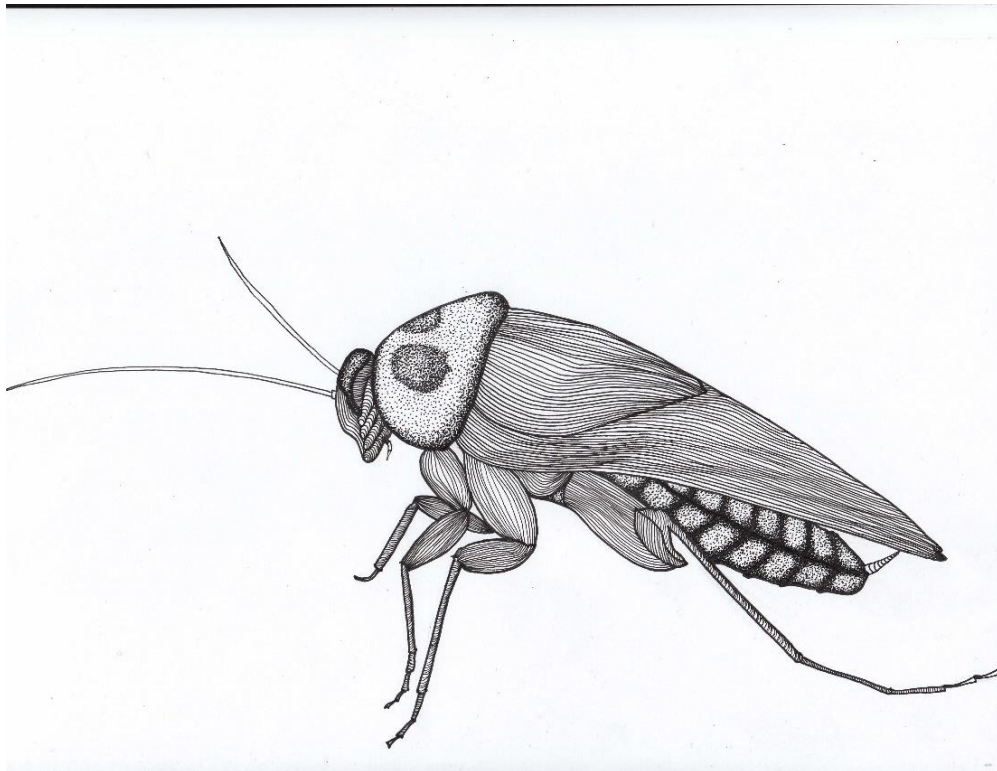
Pav. 69

Pav. 70

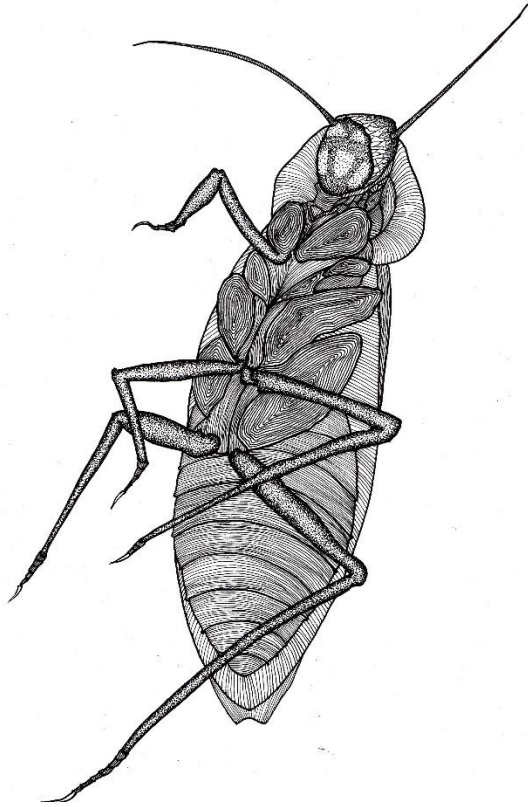

Pav. 71

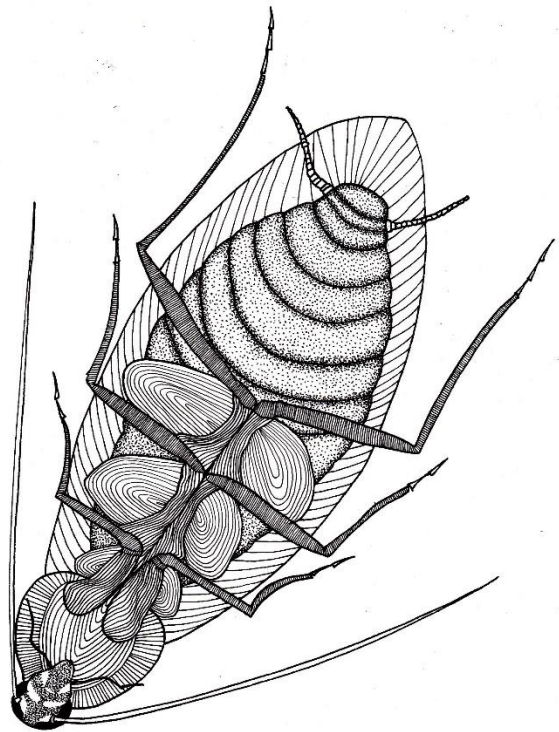

Pav. 72

Pav. 73

Pav. 74

Antras eskizų etapas buvo jau bandymai su nuotraukomis (žr. 75; 76; 77; 78 pav.). Tačiau žiūrint į šiuos darbus jčiau, kad trūksta kažko. Toliau eksperimentuodama vis ieškojau tinkamo varianto, kol supratau, kad tai ko ieškau, yra sugrafintos kontrastiškos nuotraukos, o ne tiesiog paprastos fotografijos.

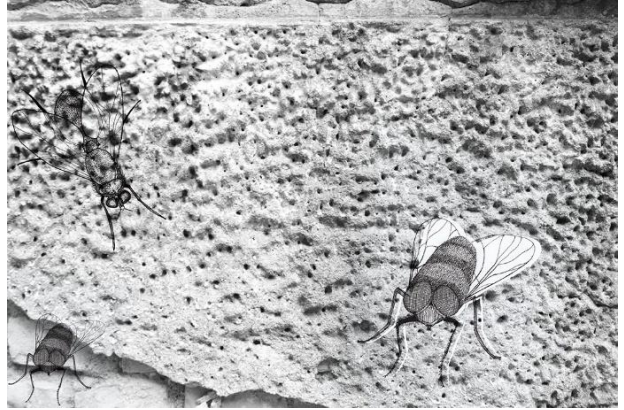
Pav.75

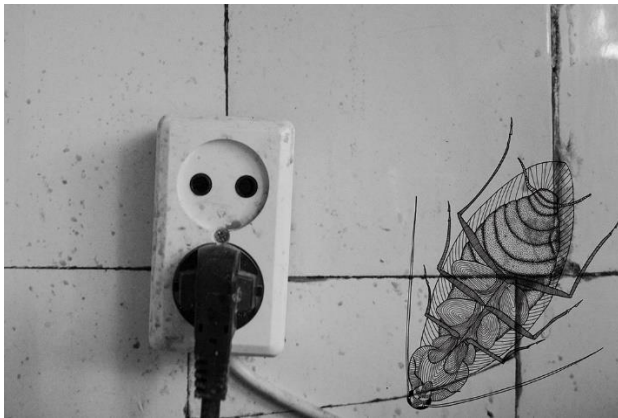
Pav. 76

Pav. 77

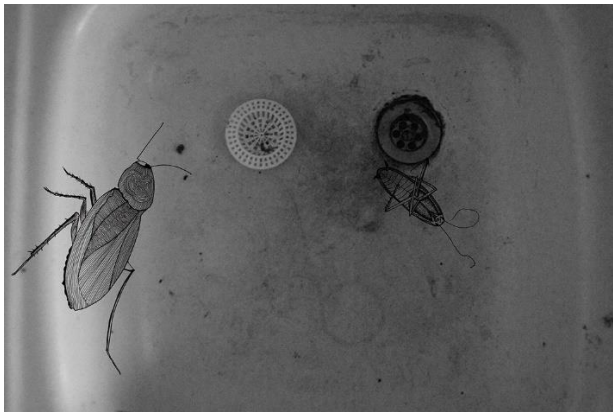
Pav. 78

Pav. 79

Pav. 80

Pav. 81

Pav. 82

2.4 Galutinis kolekcijos vaizdas

Pav. 83

Pav. 84

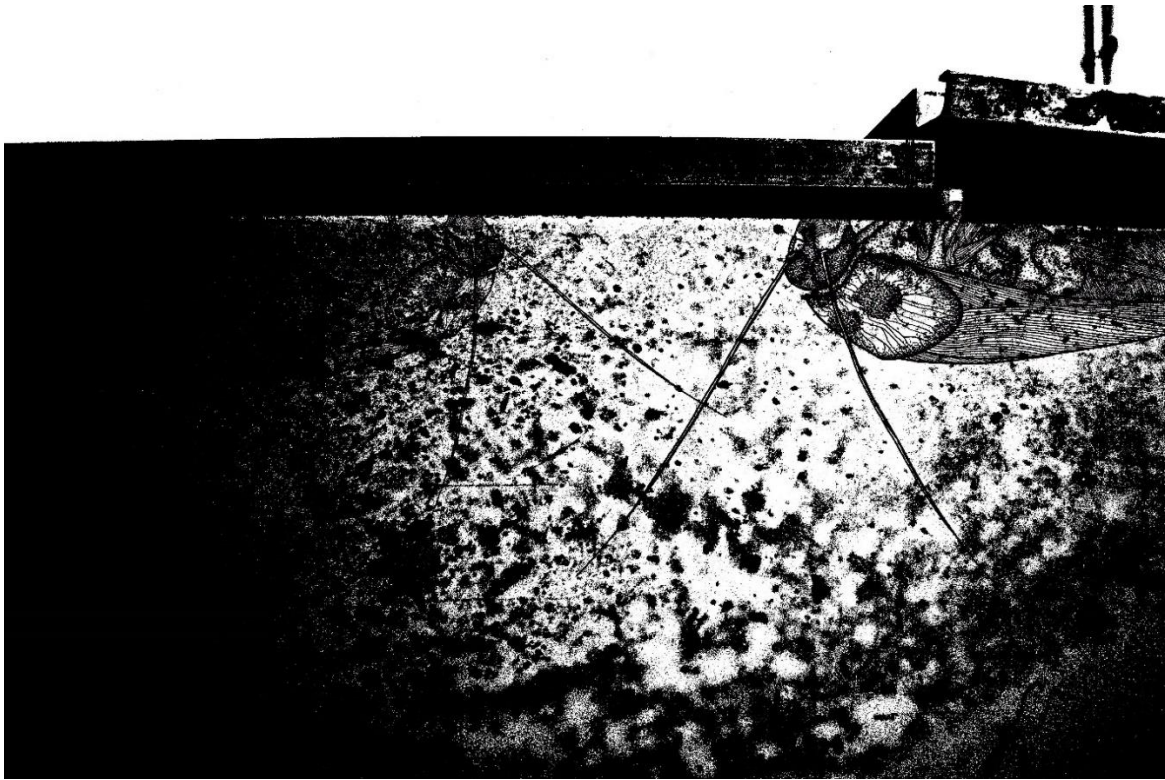

Pav. 85

Pav. 86

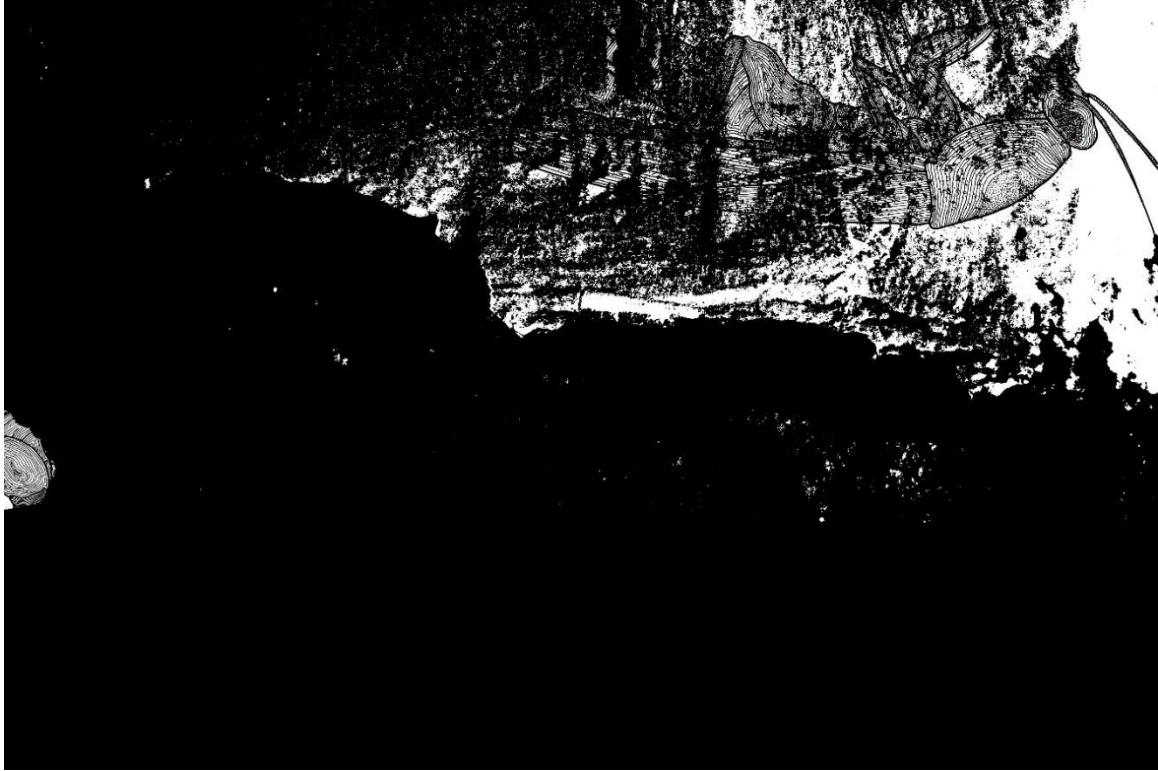

Pav. 87

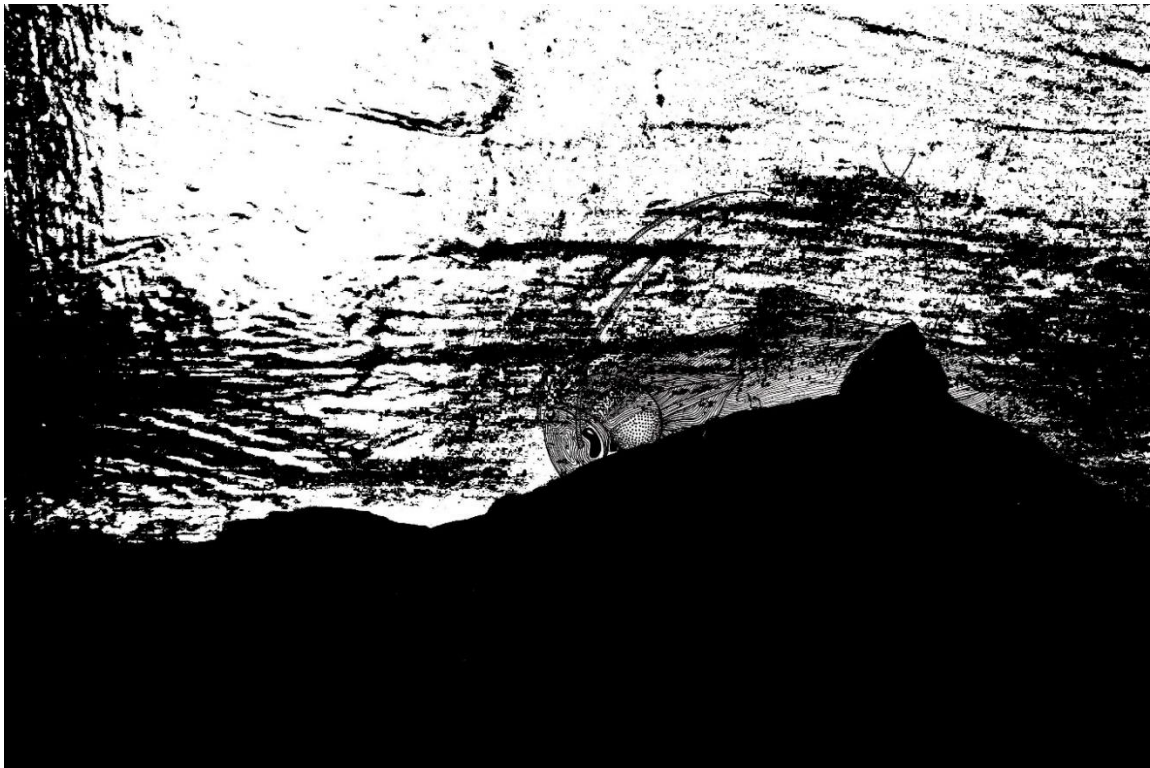

Pav. 88

Pav. 89

Pav. 90

Pav. 91

Pav. 92

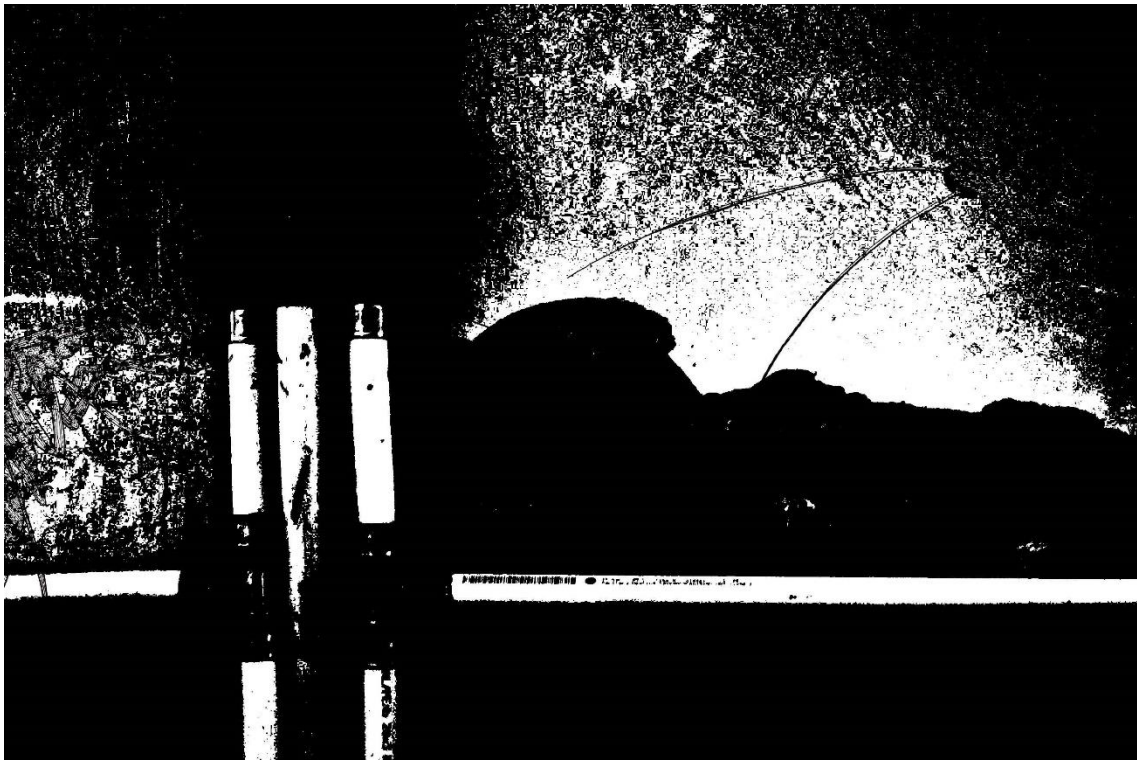
Pav. 93

Pav. 94

Pav. 95

Pav. 96

2.5 Kolekcijos „Primityvi egzistencija“ analizė

Kuriant šią kolekciją, norėjau atkreipti dėmesį į problemą, kuri galbūt ne kiekvienam atrodo gyvybiškai svarbi, tačiau liečia išskirtinai kiekvieną, o man, kaip kūrėjai, ši tema nuolat sukasi galvoje ir neduoda ramybės. Egzistencializmo srovė ypatinga ir išskirtinė yra tuo, kad didelį dėmesį skiria žmogaus būčiai. Ši filosofija gvildena atskiro žmogaus problemas, pabrėžiamas žmogaus laikiškumas ir laikinumas. Būtent laikinumas ir sukuria aliuziją į nereikšmingą ir gan trumpą vabalą, o tiksliau, tarakoną, egzistavimą. Žmonės visai kaip ir vabalai, ropoja po pasaulį ir kasdien rizikuoja būti sutraiškytais rutinos, kuri iš žmonių atimą norą mąstyti, taip juos paversdama gyviais pasikliaujančiais tik savo instinktais. Mąstymas tai prasmingas egzistavimas, negyvėliai juk nemąsto, jie ir neegzistuoja, vabalai taip pat nemąsto, jie tik primityviai egzistuoja, lakstydami nuo vieno trupinio, prie kito ir tai dažniausiai tamsoje. Pati mąstymo galimybė įrodo tikrą ir neabejotinai realią egzistenciją. Mąstymo procesas sąlygoja būtį, vadinasi, jau pati mintis yra būtis, realybė. Tarakonai - nemąstantys gyviai, jie turi tik savo instinktus, kurių vedami ankščiau ar vėliau jie būna sutraiškomi.

Kone kiekvienas iš mūsų pajunta absurdo jausmą, kai staiga pasijunta esantis tik kažkokiu mažu sraigteliu, judančiu mechaniškai. Diena iš dienos, metai iš metų, jis vis kartoja tuos pačius veiksmus. Kasdien juos supa nesikeičianti aplinka. Kasrytą, vos pradėjus skambėti žadintuvui, šoka iš lovos, bėga į dušą, pusryčiauja, apsirengia, eina į darbą, po darbo grįžta namo, ir vėl ateina metas miegoti ir... vėl viskas kartojasi iš naujo. Visa tai tęsiasi iki tol, kol vieną dieną žmogus išsikelia sau klausimą „kodėl“? A. Camus'o nuomone, absurdo jausmas kiekvienu momentu gali pasibelsti į mūsų sąmonę. Tuomet nustembame ir pradėdame mąstyti. Atsiradusi sąmonė yra gėris. Tik sąmonės dėka žmogus gali išeiti iš beviltiškos aklavietės. Tokį absurdo jausmą esame patyrę kiekvienas.

Kasdienė aplinka, pavirtusi į beviltišką aklavietę atspindi kolekcijos fotografijose. Namų zona, saugumo jausmas sukuria žmogui galimybę jaustis visiškai saugiam ir nekišti niekur nosies iš namų, tokiu atveju žmogus tampa vis uždaresnis, vis labiau atsiskiria nuo kitų žmonių. Gyvenimas eina beprasmiškumo link, tačiau tam, užsidarusiam žmogui, nebekyla klausimai kas yra beprasmybė, ar ji yra, jis kaip tarakonas zuja aplink savo televizorių ar kompiuterį, aplink savo stalą ar kėdę. Į nekeliamus klausimus nereikia ir atsakinėti, o jei nereikia atsakinėti, reiškia nereikia

ir mąstyti, nes klausimų nėra. Tokiu būdu individas savo aplinką paverčia pilka. Pilka, tai foninė spalva, spalva kuri simbolizuoja dvasinę tuštumą ir neutralumą, ji tinka ir vilčiai suteikti ir nusivylimo jausmui perteikti. Juodos, kontrastingos dėmės kolekcijos darbams suteikia tvirtumo, griežtumo, tuo pačiu juoda spalva kolekcijoje simbolizuoja mistiką, neaiškų, kas slepiasi už tų juodos spalvos nutrupėjusių kontūrų, nežinia kas išlįs – žmogus ar tarakonas?

Kolekcijoje dominuojančios spalvos:

Juoda spalva – baltos priešingybė. Tai daugiausia negatyvi spalva, simbolizuojanti tamsą, liūdesį, gedulą, kančią, skausmą, nelaimę, ligą, mirtį, nuodėmę, išdavystę, piktašias dvasias (velnius, raganas), pragarą, burtus, taip pat ir išmintį, išsilavinimą, eleganciją bei auką (juoda – Didžiojo penktadienio spalva). Balta ir juoda drauge reiškia kilnumą, tyrumą, rimtumą bei iškilmingumą. Kai kur (pvz., Afrikoje) juoda spalva tapatinama su meile ir laimingomis vedybomis.¹⁸

Pilka spalva turi daug šiltų ir šaltų atspalvių. Gerai dera su visomis chromatinėmis ir achromatinėmis spalvomis. Simbolizuoja neutralumą, ramybę, taikingumą, santūrumą ir nuolankumą. Bažnyčioje dar reiškia atgailą, kūno mirtį ir dvasios nemirtingumą (prie Paskutinės vakarienės stalo Kristus vaizduojamas pilkais drabužiais).¹⁹

2.6 Skaitmeninės grafikos, kaip raiškos priemonės, naudojimas

Meninė skaitmeninė grafika

Skaitmeninė grafika – šiuolaikinio vaizduojamojo meno dalis, kai vaizdas yra kuriamas naudojant kompiuterį ir tam tikrų jo programų technines priemones. Skaitmeninė grafika, kaip ir tradicinė grafika yra skirstoma į taikomąją ir meninę grafiką, ir tobulėjant kompiuterinėms technologijoms yra labai plačiai naudojama dabartiniame pasaulyje - apima reklamų (televizijoje ir internete), logotipų, prekinių ženklų, piešinių, fotografijų, multimedinių prezentacijų, kinematografijoje vaizduojamų elementų kūrimą ir pan. Skaitmeniniai paveiksai gali būti kuriami

---

¹⁸ ADOMONIS, Juozas. *Nuo taško iki sintezės*. Vilnius: Vilniaus Dailės Akademijos leidykla, 2008, psl. 222

¹⁹ Ibid, psl. 225

nuo pat pradžių naudojant tik kompiuterinių programų priemones arba kaip pagrindą naudojant nuotraukas, piešinius, iliustracijas. Skaitmeninė grafika skiriama į vektorinę ir rastrinę grafiką.

Nors skaitmeninės grafikos kūrėjas turi puikiai išmanyti specialias kompiuterines technologijas, tačiau kuriant meninę skaitmeninę grafiką, siekiant gauti norimą efektą, jis dar privalo būti profesionalu ir vaizduojamųjų menų srityje. Žinoti, kaip realiame pasaulyje šviesa veikia įvairius objektus, kaip yra vaizduojama daiktų perspektyva, kaip tam tikri fiziniai, vaizduojamoje erdvėje greta esantys objektai veikia vieni kitus, kaip sąveikauja spalvos ir t.t., tai yra žinoti viską, ką turi žinoti ir tradicinės grafikos kūrinių kuriantis menininkas. Todėl skaitmeninė grafika jau keliolika metų yra laikoma dar viena nauja menine disciplina, o šia technika sukurti kūriniai yra vadinami skaitmeninės grafikos kūriniais ir priklausomai nuo autoriaus meninio meistriškumo yra laikomi vertingais meno kūriniais, sukurtais pasitelkus šiuolaikines technologijas. Skaitmeninės grafikos kūrinys gali būti išsaugojamas įvairiomis formomis ir kaip ir tradicinės grafikos kūrinys atspaudžiamas ir padauginamas naudojant šiuolaikines spaudos priemones.²⁰

Dauguma menininkų naudoja bene labiausiai paplitusį, skaitmeninių technologijų pagalba kuriamų darbų raiškos būdą – tai fotografijų, kompiuteriu bei tradicinėmis priemonėmis atliktų piešinių įvairių struktūrų koliažą. Naudojamos daugiau ar mažiau apdorotos fotografijos, sukurti ir į skaitmeninį formatą paversti piešiniai, tapyba. Kiekvienas iš šių motyvų, ypač fotografija, paveiksle atlieka nuorodą, į tam tikrą erdvės ir laiko vietą vaidmenį.²¹

Pasirinkti skaitmeninę grafiką, kaip raiškos priemonę, paskatino technikos teikiami privalumai – tai yra galimybė dideliems formatams, neišsenkančios kompiuterinės variacijos, galimybė spaudžiant panaudoti įvairias medžiagas, šiuo atveju – kartoną. Kurdama kolekciją naudojami jau pamėgtas technikas – piešimą rapitografu bei fotografiją. Galimybė sujungti šias dvi mano mėgstamas technikas suteikė daugiau galimybių saviraiškai.

---

²⁰ Prieiga per internetą: <http://www.artavenue.lt/skaitmenine-grafika-2>

²¹ Danys M. M., *Skaitmeninė grafika 2007*, Vilniaus grafikos meno centras, 2007, psl. 16

Išvados

Kolekcijos „Primityvi egzistencija“ koncepsijoje teigiu, kad realiam žmogui turi kilti egzistencinių klausimų, nes tik tie klausimai ir atsakymų ieškojimas į juos įrodo, kad žmogus iš tikrųjų egzistuoja kaip mąstantis žmogus, o ne kaip nemąstantis vabalas. Tačiau įvykus negrįžtamai metamorfozei, buvęs žmogus netenka nei savo sąmonės, nei savo kūno, todėl jis nebegali kelti klausimų ir nebegali ieškoti atsakymų, todėl kaip žmogus jis nebeegzistuoja. Padaras egzistuoja kaip atskiras, naujai susiformavęs tarakonas, be jokių žmogiškųjų liekanų. Šiuo atveju egzistencializmo filosofijoje reikšmingą laikinumą galima derinti su laikina žmogaus būseną ir pavirtimu į padarą, kurio egzistavimo trukmė ir prasmė tampa visiškai neaiški.

Žmonės visai kaip ir vabalai, ropoja po pasaulį ir kasdien rizikuoja būti sutraiškytais rutinos, kuri iš žmonių atimą norą mąstyti, taip juos paversdama gyviais pasikliaujančiais tik savo instinktais. Mąstymas tai prasmingas egzistavimas, negyvėliai nemąsto, jie ir neegzistuoja, vabalai taip pat nemąsto, jie tik primityviai egzistuoja, lakstydami nuo vieno trupinio, prie kito, dažniausiai tamsoje. Pati mąstymo galimybė įrodo tikrą ir neabejotinai realią egzistenciją. Įvykus negrįžtamai metamorfozei mąstymo galimybė išnyksta ir lieka tik primityvus egzistavimas, kai egzistuoja tik pavidalas į kurį buvo pavirsta.

Bibliografija

- Adomonis J., Nuo taško iki sintezės. Vilnius: Vilniaus Dailės Akademijos leidykla, 2008
- Baranova, J. Franzas Kafka ir prancūzų postklasikinė filosofija, Metai, 2006
- Berger, P., Socialinis tikrovės konstravimas. Vilnius: Pradai. 1999
- Danys M. M., Skaitmeninė grafika 2007, Vilniaus grafikos meno centras, 2007
- Dreyfus L.H., Being-in-the-World A Commentary on Heidegger's Being and Time, Division I, The MIT Press Cambridge, Massachusetts London, England, Sixth printing, 1995
- Filosofijos istorijos chrestomatija. XIX-XX amžių Vakarų Europos ir Amerikos filosofija. Vilnius: Mintis, 1974
- Kierkegaard S., Baimė ir drebėjimas, Vilnius: Aidai, 1995
- Kierkegaard S., FILOSOFINIAI TRUPINIAI, arba Truputis filosofijos, Aidai, 2000
- Seneka L. A., Laiškai Lucilijui, Vilnius: Tyto alba, 2007
- Prieiga per internetą: <http://www.artavenue.lt/skaitmenine-grafika-2> (Prisijungta 2014 12 11)
- Prieiga per internetą: <http://www.egzistencija.lt/apie-egzistencine-terapija-2/> (Prisijungta 2014 11 29)
- Prieiga per internetą: <http://www.iep.utm.edu/heidegge/> (Prisijungta 2014 12 13)
- Prieiga per internetą: <http://www.theparisreview.org/blog/2014/01/17/the-beetle-and-the-fly/> (Prisijungta 2014 12 15)
- Prieiga per internetą: <http://hifructose.com/2012/02/05/the-art-of-stephan-balleaux/> (Prisijungta 2014 12 12)
- Prieiga per internetą: <http://www.vice.com/read/the-golden-age-of-the-cockroach> (Prisijungta 2014 11 26)

- Prieiga per internetą: <http://www.bernardinai.lt/straipsnis/2010-10-28-gimes-sokiruoti-damienas-hirstas-ir-jo-siurpinantis-siuolaikinis-menas/52253> (Prisijungta 2014 12 12)
- Prieiga per internetą: <http://kauno.diena.lt/naujienos/kultura/isivaizduoti-grafikes-lauros-guokes-pasauliai-208554> (Prisijungta 2014 12 16)
- Prieiga per internetą:
<http://www.laurentseroussi.com/index.php?/personal/insectes/> (Prisijungta 2014 11 30)
- Prieiga per internetą: http://www.kaunozinios.lt/svarbu/g-mazeikis-isikitinimai-samoningumo-metamorfozes_76071.html (Prisijungta 2015 01 21)
- Tamašauskaitė D., Vabalai, Vilnius: Versus aureus, 2013

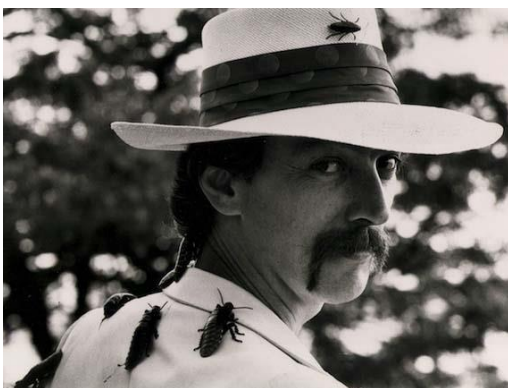
Ilustracijos

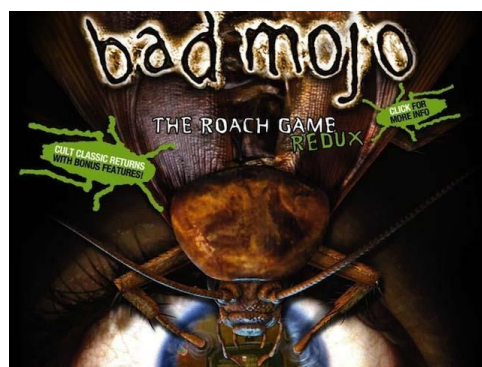
Pav. 1 Ed Ruscha „Cockroaches“ 1972

Pav. 2 Vito Acconi, akimirka iš
perfomanso 1970

Pav. 3 Joey Skaggs, aka Dr. Josef
Gregor, poses as a world-famous
entomologist during his Metamorphosis
hoax in 1981.

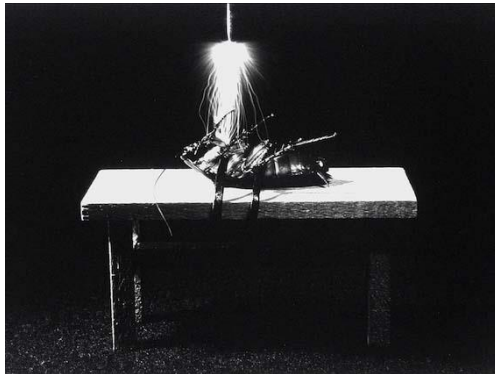
Pav. 4 Žaidimas „Bad mojo“

Pav. 5 Jake and Dinos Chapman,
„Cockroach kid“ 1997

Pav. 6 Catherine Chalmers
„Execution“ 2000

Pav. 7 Catherine Chalmers „Execution“
2000

Pav. 8 Yoko Ono instalacija

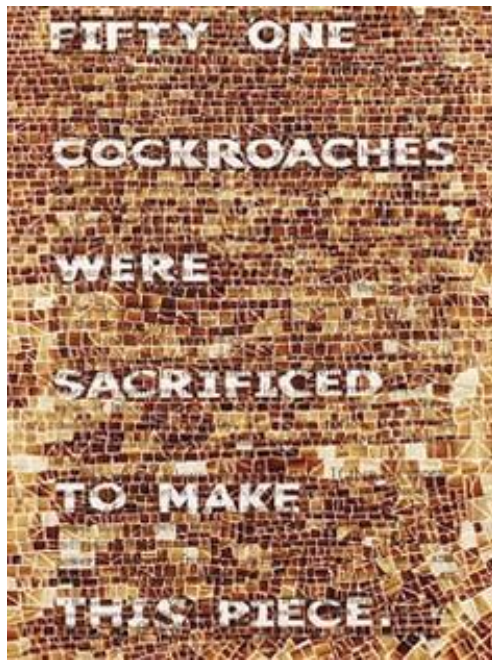

Pav. 9 Yoko Ono instalacija

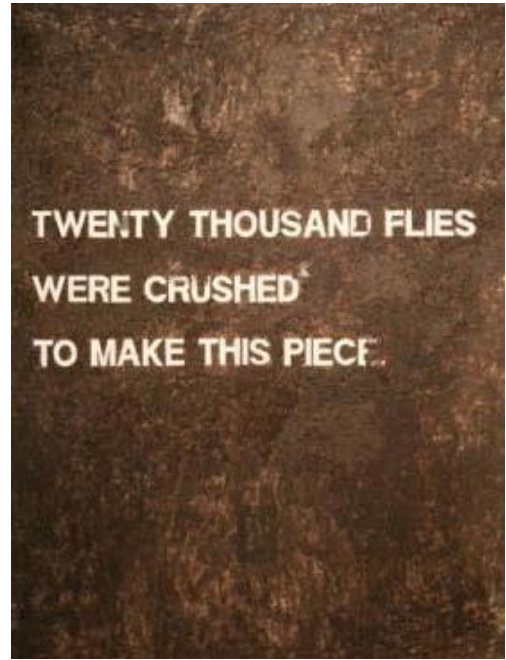

Pav. 10 Yoko Ono instalacija

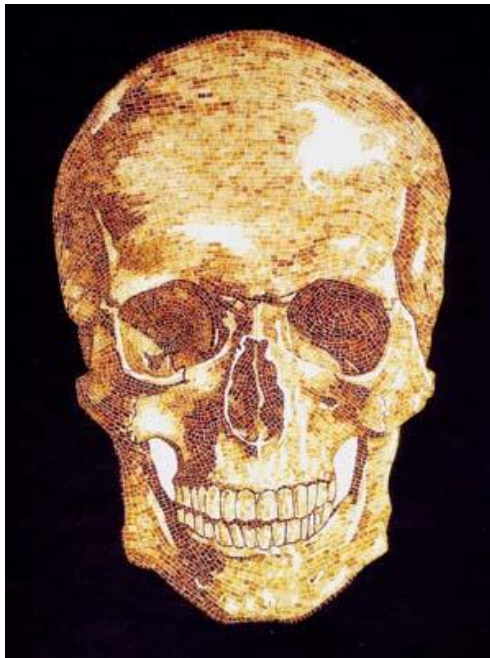

Pav. 11 Fabian Pena

Pav. 12 Fabian Pena

Pav. 13 Fabian Pena

Pav. 14 Fabian Pena

Pav. 15 Kiss Miklos „Goldenroach“

Pav. 16 Kiss Miklos „Goldenroach“

Pav. 17 Kiss Miklos “Goldenroach”

Pav. 18 Damien Hirst “Butterflies”

Pav. 19 Damien Hirst installation

Pav. 20 Damien Hirst “Butterflies”

Pav. 21 Laurent Seroussi "Insects"

Pav. 22 Laurent Seroussi "Insects"

Pav. 23 Laurent Seroussi "Insects"

Pav. 24 Laurent Seroussi "Insects"

Pav. 25 Laurent Seroussi "Insects"

Pav. 26 Laurent Seroussi "Insects"

Pav. 27 Arūnas Uogintas "Širšių metai"

Pav. 28 Arūnas Uogintas "Širšių metai"

Pav. 29 Arūnas Uogintas "Širšių metai"

Pav. 30 Arūnas Uogintas "Širšių metai"

Pav. 31 Arūnas Uogintas "Širšių metai"

Pav. 32 Alberto Giacometti
"Walking man" 1947

Pav. 33 Alberto Giacometti "Tall standing woman" 1960

Pav. 34 Stephan Balleux

Pav. 35 Stephan Balleux

Pav. 36 Stephan Balleux

Pav. 37 Stephan Balleux

Pav. 37 Laura Guokē “Nestabilūs kūnai” Pav. 38 Laura Guokē “Nestabilūs kūnai”

Pav. 39 Laura Guokē “Nestabilūs kūnai” Pav. 40 Laura Guokē “Nestabilūs kūnai”

Pav. 41 Laura Guokė "Nestabilūs kūnai"

CD laikmena